

Hiraeth

(20220608)

Ymderch ddyfal cynal coed
A nhydys anwes henoed
O gyfarch ilu a tgofofion
Dwy law'n dal, a'r chwedlaun' don.

Rhaeu sawr o'n un seren
I-wsaidd, dau braidd o'r bren;
Disgleirdeb puwrr llyw'r fleuad,
A breuddwydion nheillion mad.

Ein hynod iethlyn nodrefn
A grwnnach dwy gilfach gefn;
Tiriondeb, undeb drwy iaith,
Nerth ac aberth, a gobaith.

Er cnawd, er ffawd a ffwdan,
Mae'n fwyn mewn mwy nag un man.

(Gadael ty B. ym Mhraha am y bwthyn, a theimlo hiraeth.)

211-148

(20220607)

Blin pob Tôr'i'n moelyd dis - yn dial
Yn dawel a'i ddewis;
Llygredig rheithngor Boris
Degoes, ni chwymo mnoes dim is.

(Y celywyddwr B3 yn enill pleidais o ddifyg hyder, a cholli ei blaiaid ar yr un pryd.)

1-0

(20220607)

'Nawr curo ofn, herio cryd - herio criw'r
Wcraint, cewri'r sbryd;
Dal yn dynn, nawr deg munud
I wyr y bêl guro'r byd.

(Cymru'n maeddu'r Wcraint, er gwaethaf y teimladau cymysg.)

Kozí Hrádek

(20220606)

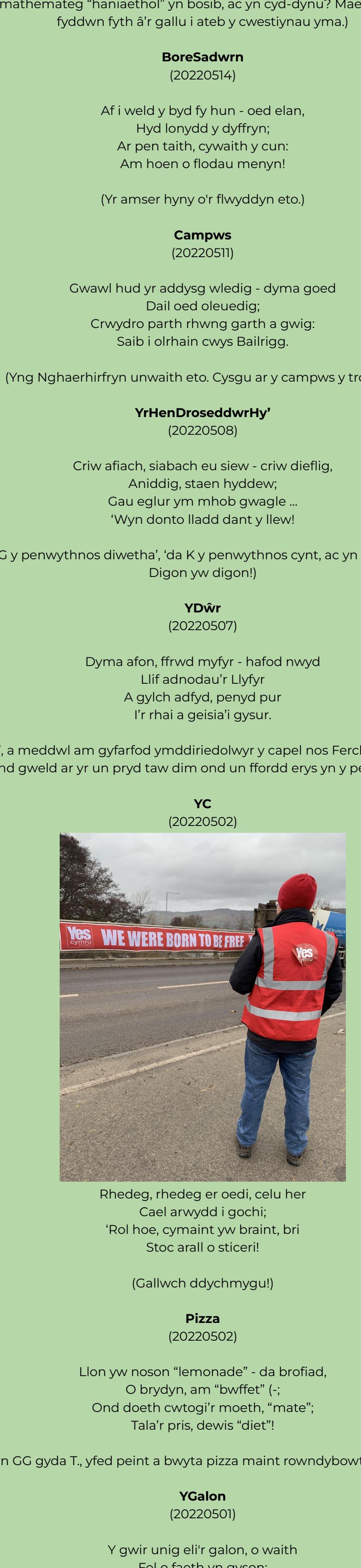

Awydd am y cretydd craidd - a ffynon
Ton cyn-Brotestanaidd;
Unol brawf gwerniol braidd
Goruchaf foes, oes Hwsaidd.

(Ymweld ag un o gadarnleodd Jan Hus a'i ddilnwyr tua 1400.)

Výlet

(20220604-05)

Ein gorchwyl mynd i gyrchu - hoen 'di cân
Llond car yn parblu
Hoff gecâd i cwrnici cu,
Awchwn am Jížn Čechy.

Â chynau hwyl ym Mechyné, rhodio'i
Gozi Hrádek, siwrne
Is tyrau Konopisté,
Da Šárka a Libuša.

(Ym Mechyné gyda A, B, F a E. Bwyd ar y ffordd o'r Tábor. Ymweld â theulu Kva. (J, J a P) yn gyntaf, wedyn â theulu Kal. (J, L, P, R, R). Bwyd a gormodi Cysgur nos ger Tábor, wedyn ymweld â Kozí Hrádek, Milevská a Konopisté - mae cerfniannau ohonynt yng ngerddi Vyšehrad. Wedi triegl geiriau Tsiecieg eto; mae'n teimlo'n fwy naturiol!)

Prodaná Nevesta

(20220603)

Jeník à nod: priodi - ac atsain
'Rhen Gecák yn corddi;

Newydd nydd a'n drysodd ni:

Un forwyn, ond dwy Farif!

(Mynd i weld cynhyrchiad newydd o Prodaná Nevesta (y forwyn briodas a werthwyd, gan Smetana) neithiwr, yn y Národní Divadlo (y Theatr Národní). Mae'r dehongliad wedi cordd i dyfroedd ym Mhraha - rhai yn bwriad, eraill yn boeddio Bravol Andros a hwyl! Jeník sy'n priodi Maruska (sef Mari i'r Gymry). Kecák (y treftedd ymddiodd i'r gair Kecák yn meddwl "dym sŷ'n malu awyr" yn Tsiecieg, yng hyn fel "Cetsac" yn y Gymraeg) sydd fod i drefnu popeth. Ond yn y cynhyrchiad newydd, mae'n na ddwy Fari, a sawl cymhlethod arall!!!)

Přátelství

(20220603)

Tonnau hiraeth, tynwrwch am herio
Vladimír ag aŵch
Croeso o dro i dro'n drwch:
Teg erwau i letygarwch.

(Y weriniaeth wedi croesawu dros 350 mill boblogaeth Wcráin ers dechrau'r rhyfel. Ymweld â pharc Přátelství (bwriadgarwch) rhwng Stržíkov a Prosek yddeg; hyfryd.)

Běhání

(20220601)

Bore glân, ar amdani - arlw y haul,
Awyr las yn gwrrn;
Nodaf wenau Podviní
O fryn hen Prosek a'i fri.

Yn y man, Výsočany - yn ebrwydd
Hyd lwybrau y drafydh;
Ond yn ol rhaid anelu,
I fron clogwyn Prosek fry.

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

VeMěstě

(20220531)

Procházet unwaith eto - crwydro craidd

Euraidd Pražské jaro;

Dylad treftad tar bob tro

I'r most o Staré Město.

(Cerdded yddee gydag El. A, J, am goffia i theisen yng Nghaffi Světozor! Yslyr procházet yw "mynd am dro", Pražské jaro yw "Gwanwyn Praha", y most yw "pont", sef Pont Sió, a Staré Město yw'r fyddwn fwyth a'r gallu i'w ymddygu yma.)

Ještě Jednou

(20220530)

A-men 'nawr lle bu'r ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

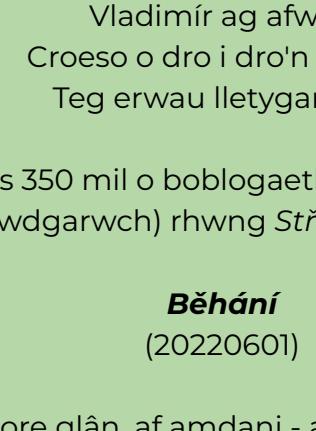
Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Roger Penrose yn siarad am y tair gyfrinach fawr. Paham mae'r byd ffisegol, ein "bod" meddylol, a chysondeb mathemateg "haniaethol" yn bosib, ym ddim o hyd ymddydd. Wedyn ymddydd a'r gair "marvolaeth" neu "difoiant".)

Prodaná Nevesta

(20220603)

Jeník à nod: priodi - ac atsain

'Rhen Gecák yn corddi;

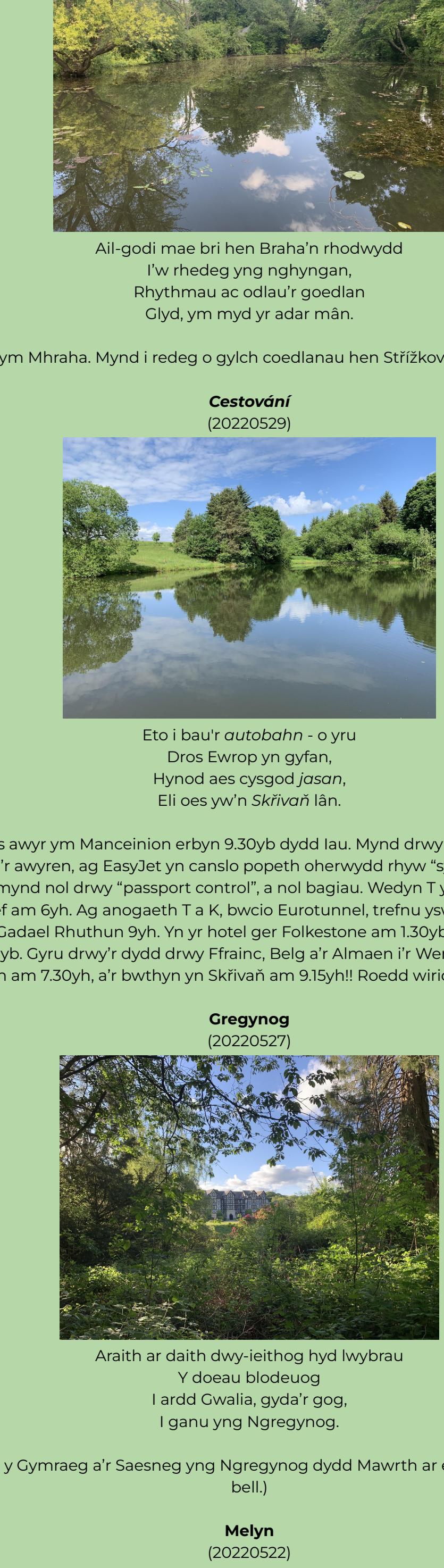
Newydd nydd a'n drysodd ni:

Un forwyn, ond dwy Farif!

(Ym Mechyné gyda A, B, F a E. Bwyd ar y ffordd o'r Tábor. Ymweld â theulu Kva. (J, J a P) yn gyntaf, wedyn â theulu Kal. (J, L, P, R, R). Bwyd a gormodi Cysgur nos ger Tábor, wedyn ymweld â Kozí Hrádek, Milevská a Konopisté - mae cerfniannau ohonynt yng ngerddi Vyšehrad. Wedi triegl geiriau Tsiecieg eto; mae'n teimlo'n fwy naturiol!)

YDrindod

(20220514-19)

Amen' i weld ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

YGalón

(20220501)

Yn y man, Výsočany - yn ebrwydd

Hyd lwybrau y drafydh;

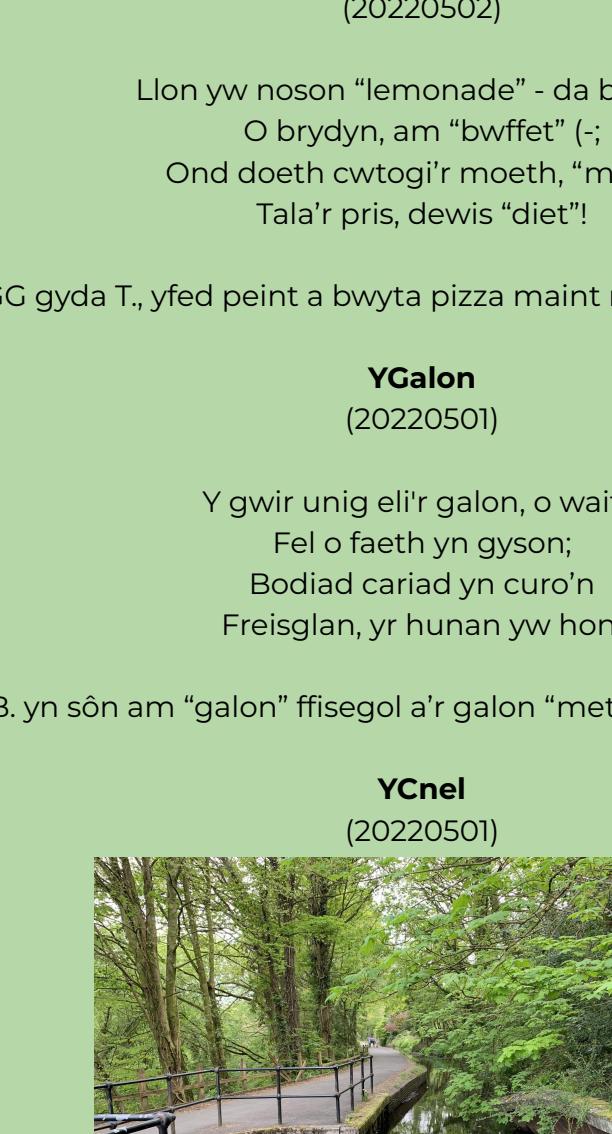
Ond yn ol rhaid anelu,

I fron clogwyn Prosek fry.

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

YCnel

(20220501)

Procházet unwaith eto - crwydro craidd

Euraidd Pražské jaro;

Dylad treftad tar bob tro

I'r most o Staré Město.

(Cerdded yddee gydag El. A, J, am goffia i theisen yng Nghaffi Světozor! Yslyr procházet yw "mynd am dro", Pražské jaro yw "Gwanwyn Praha", y most yw "pont", sef Pont Sió, a Staré Město yw'r fyddwn fwyth a'r gallu i'w ymddygu yma.)

MeiFfrendRob

(20220514)

Tonnau hiraeth, tynwrwch am herio
Vladimír ag aŵch
Croeso o dro i dro'n drwch:
Teg erwau i letygarwch.

(Y weriniaeth wedi croesawu dros 350 mill boblogaeth Wcráin ers dechrau'r rhyfel. Ymweld â pharc Přátelství (bwriadgarwch) rhwng Stržíkov a Prosek yddeg; hyfryd.)

Pizzá

(20220502)

A-men 'nawr lle bu'r ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

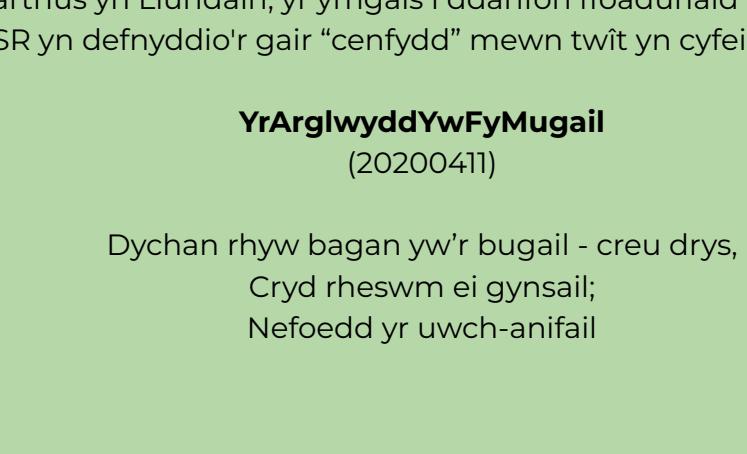
Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Roger Penrose yn siarad am y tair gyfrinach fawr. Paham mae'r byd ffisegol, ein "bod" meddylol, a chysondeb mathemateg "haniaethol" yn bosib, ym ddim o hyd ymddydd. Wedyn ymddydd a'r gair "marvolaeth" neu "difoiant".)

Gregynog

(20220527)

Amen' i'r gwydd ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

Cestování

(20220529)

Amen' i'r gwydd ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

BoreSadwrn

(20220514)

Amen' i'r gwydd ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

YDrindod

(20220514)

Amen' i'r gwydd ymddydd - da'r ymddydd

Catub ymddydd o'r ymddydd (-);

Ond doeth cwrtog i'r moeth, "mate";

Tala'r paris, dewis "diet"

(Rhedeg o Stržíkov i lawr y bryn i Výsočany fel llwybrau a'r pont, ar hyd Park Podvini ac yn ol drwy hen Stržíkov.)

YFfordd

(20220516)

O wiriondeb heb ei ail!

(Meddwl am yr adnod uwch y pwlpud ym Mhendref yn ystod y gyngor - wych! - nos Sadwrn. A meddwl am y siniad mai rhwng feflychiad cyfrifiadurol yw "bywyd" i gyd.)

YDarlin
(20220409)

Nadir hil, hil meidrollyn - nod dynsawd,
Dawnsio'r llybin;
Yng ngŵydd yr anisgrwydd syn,
Ein haf yw dwy lauw'n erfyn.

(Canu trefniant nevydd o'R Darlin yn y côr nos lau.)

Dihareb
(20220409)

O bwys taer yw pob storri - rhagluniadeth
Rhag lonydd anialdir;
A'r geriau sy'n rhagori?
Rhaearau'r co'i, gwario'r gwir.

(Rhoi sgvrs ymhen y pythefnos, eto ar bwyr geiriau.)

YOH
(20220406)

Clydran ac encil mdydd - er y gwad
A'r gwawdio alarlyd,
Er argoel ac er ergyd,
Y mae hon ynha o hyd.

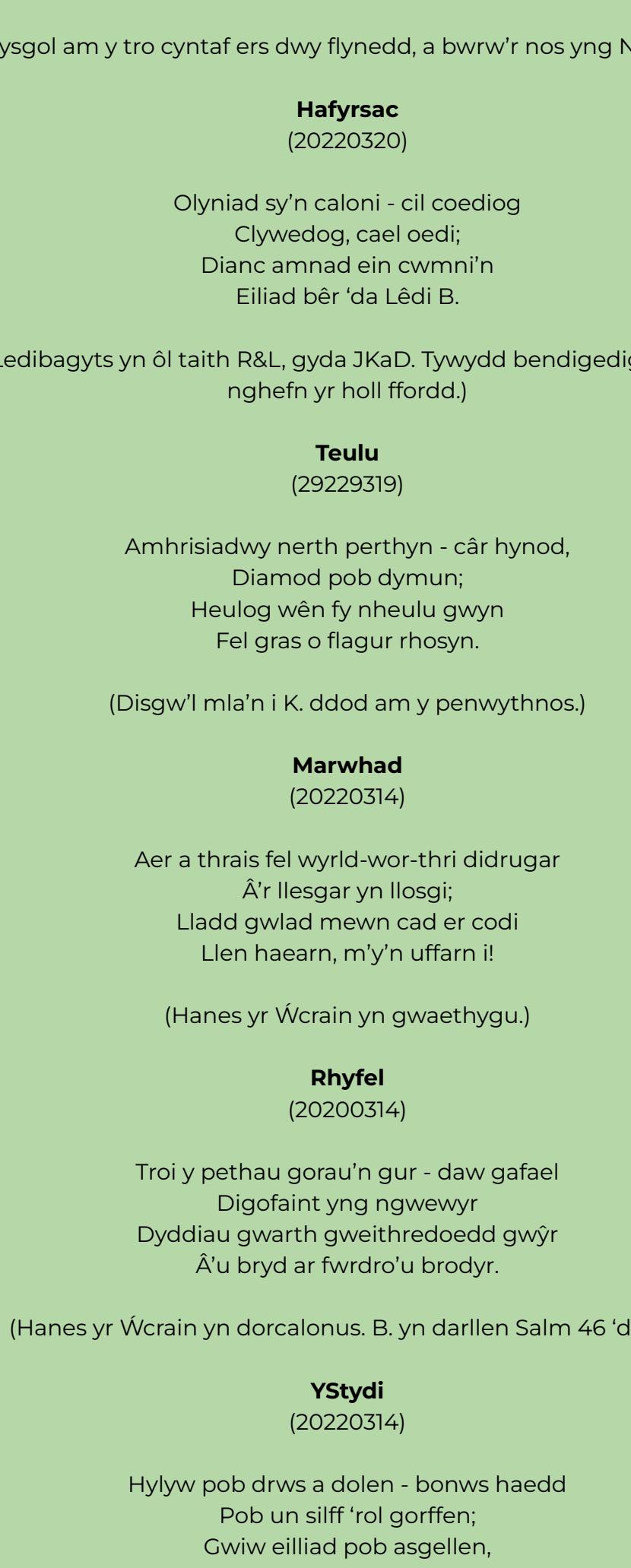
(Alaw a geiriau "Yma o hyd" yn styc ym pen ar allt i Dafydd Iwan ganu ar ddechrau gêm Cymru'n ddiweddar.)

Ie!
(20220404)

Creu twrw mae'r hwntw, hwrët! A'i nod
Llawn hyder: creu bore'
Coch, a'r gwario'n lliwio'r lle,
Gwawrddydd awydd dros le!

(Mwy o sticrys YesCymru yn Ystalgerya na Rhuthun ar hyn o bryd, ddywetswn i.)

GregCenen
(20200403)

Hanes ein hil yw ngen - rhuddid tro
Hyd ffordd Trap fel cofen;
Pen draw'r stryd i'r byd uwchben,
Orig gân Careg Cenen.

(Mynd 'da J. i Greg Cenen, Troi tuagat Trap yng Nglanaman, a wedyn troi eto tuagat Capel Gwynfe. Cerdded heibio Llygad Llwchwr, lan at y castell a nol drwy fferm Brondai, a'r carneddau yn y pellter ar ben y Mynydd Du.)

Syched
(20220402)

O ddilyn y glyn a'r glais a'i lonydd,
Cyflawniwn ein bwrfaif;
Cawn y dre'n llawen ei llais:
Awenydd Ystradgynlais.

(Cerdded 'da J. i Dafarn Y Gough am disgled o goffil.)

OBenderyn
(20220402)

Gwin ei hel'i reitwaith - nef wylt
Crud y Felte'i fan,
A glynlau hon a'n glynha
Â dwr ir Sgwad yr Eira.

(A final cerdded o Benderyn i Sgwad yr Eira, croes i afon i Sgwad y Paniwr, Clunghwyn Isaf a Chlunghwyn, a nol eto, a chael pitsu fa's ar bwys y Flew Coch wedyn! Nefoedd.)

Gwirth!
(20220331)

Gwyn fel rhew ar y blew blith - yn fore
Diferoq ei fendiff;
Dôl lwyd rhynig o hedrith
Arianog reddf rhin y gwirth.

(Twydd rhyfedd - gwirth yn gynt ym yr wythnos, ac eira bellach!)

BandyGwter
(20120328)

Anurd ein ffyrdd yw'r affær - glanhawr
Glan heol sy'n adfer;
Halibalwr twrvwr ter,
Undeg wyt, band y gwter.

("Band Y Gwter" oedd yr ymadroedd gartref am y lori glanhau / brwsio heolydd. Un ohonynt wrthi ger Scott House y bore 'ma!)

Noslaudiwthaf
(20220327)

Sgilau gwyrthiol ffwrddol dyn ffel - cic hydd,
Cic crwm teg ei anel;

A'i gernod am y gornel,
Cymro di-droi, bo'i dîl Bêl!

Tawelwch
(20220327)

Un nos gwyn gwylyn o gân - cau astud
Acytwig, ymddyddan
Lie unig, egwysig lân:

Llyn gofyl yw Llanguyfan.

(Huw W. bas yn dweud mai Llangyfan oedd ym ddiwrthorau'r Philarmronics, a mynd yno am sbon ar y beicio y prynhawn 'ma.)

NewidYcloc
(20200227)

Amserol ffrwgwd, siwd sioc - heb giried
'R hen ger'ed am guro
Cur hŷf, tic-toc creu hafoec
Hedog glais: newid y cloc!

OnCled
(20220224)

Ei fwg o "ddiarfogi" eliad maedd
Vladimir, halog;
Greddau anwraig Rwsiaid rhi:
Hawl gras: newid y cloc!

(Y clocs yn troi.)

Mam
(20220326)

Ei hafn addfwyn yw fy noddfa - mae hon
Â min cariad gwenflam
Er gwell, gwaeth, ty maeth yw mam,
Nef ei hodlau yw fâdlam.

(Syl y Mamau 'fory.)

PhD!
(20220323)

Tyfodd drwy brofiad difyr - lluniodd aes,
Dysg ei faes yw'f seur;
Coron gofal dyfyl dur:
Hoen ei ddethol yn ddoethur!

(T. wedi llwyddo yn ei arholiad "feifa" 'ddoe!)

GerfLan
(20220323)

Dynes hardd o dan y sêr - anwylod
Na welais ers amser;

Heb ei hall ar noson bêr,
Fel tlysyn cun deil Conder.

(Nôl yn y brifysgol am y tro cyntaf ers dwy flynedd, a bwrw'r nos yng Nghonder fel arfer.)

Hafyrsac
(20220320)

Olyniad sy'n caloni - cil coedlog
Clywedog, cael oedi;
Dianc annad ein cwmni'n
Eiliad bêr 'da Ledi B.

(Aer a thrais fel wyrld-wor-thri didrugar

Â'r llesgar yn lluosig;

Lladd gwlad mewn cad er codi

Lien haearn, m'y'n uffarn i!

(Hanes yr Wcrain yn gwaethgu.)

Rhyfel
(20200314)

Troi y pethau gorau'n gur - daw gafael
Digofaint yng ngwewyr
Dyddiau gwarth gweithredoedd gwyr
Â'u bryd ar fwrdro'r brodyr.

(Twydd rhyfedd - gwirth yn gynt ym yr wythnos, ac eira bellach!)

BandYGwter
(20120328)

Gwyn fel rhew ar y blew blith - yn fore
Diferoq ei fendiff;

Dôl lwyd rhynig o hedrith

Arianog reddf rhin y gwirth.

(Cerdded 'da J. i Dafarn Y Gough am disgled o goffil.)

OBenderyn
(20220402)

Yn ymddydd ymddydd ymddydd ymddydd
O ben blwydd i'r eirian;

Achylusur hûdol heb drydan

Ryd llawd ymddydd i'r môr!

(Disgwyl mla'n i K. ddedd am y penwythnos.)

OnCled
(20220224)

Dyma arswyd amher sain - cri acw
Crawcio'r diasbedian;

Rhanog ôl derwen gelain

Ar wib rhed ymddydd ymddydd.

(Paratoi sgwrs ar bwyr geiriau.)

PhD!
(20220323)

Tyfodd drwy brofiad difyr - lluniodd aes,
Dysg ei faes yw'f seur;

Coron gofal dyfyl dur:

Hoen ei ddethol yn ddoethur!

(T. wedi llwyddo yn ei arholiad "feifa" 'ddoe!)

GerfLan
(20220323)

Dynes hardd o dan y sêr - anwylod
Na welais ers amser;

Heb ei hall ar noson bêr,

Fel tlysyn cun deil Conder.

(Nôl yn y brifysgol am y tro cyntaf ers dwy flynedd, a bwrw'r nos yng Nghonder fel arfer.)

Hafyrsac
(20220320)

Olyniad sy'n caloni - cil coedlog
Clywedog, cael oedi;

Dianc annad ein cwmni'n

Eiliad bêr 'da Ledi B.

(Aer a thrais fel wyrld-wor-thri didrugar

Â'r llesgar yn lluosig;

Lladd gwlad mewn cad er codi

Lien haearn, m'y'n uffarn i!

(Hanes yr Wcrain yn gwaethgu.)

Rhyfel
(20200314)

Troi y pethau gorau'n gur - daw gafael
Digofaint yng ngwewyr
Dyddiau gwarth gweithredoedd gwyr
Â'u bryd ar fwrdro'r brodyr.

(Twydd rhyfedd - gwirth yn gynt ym yr wythnos, ac eira bellach!)

BandYGwter
(20120328)

Gwyn fel rhew ar y blew blith - yn fore
Diferoq ei fendiff;

Dôl lwyd rhynig o hedrith

Arianog reddf rhin y gwirth.

(Cerdded 'da J. i Dafarn Y Gough am disgled o goffil.)

OBenderyn
(20220402)

Yn ymddydd ymddydd ymddydd ymddydd
O ben blwydd i'r eirian;

Achylusur hûdol heb drydan

Ryd llawd ymddydd i'r môr!

(Disgwyl mla'n i K. ddedd am y penwythnos.)

OnCled
(20220224)

Dyma arswyd amher sain - cri acw
Crawcio'r diasbedian;

Rhanog ôl derwen gelain

Ar wib rhed ymddydd ymddydd.

(Paratoi sgwrs ar bwyr geiriau.)

PhD!
(20220323)

Tyfodd drwy brofiad difyr - lluniodd aes,
Dysg ei faes yw'f seur;

Coron gofal dyfyl dur:

Hoen ei ddethol yn ddoethur!

(T. wedi llwyddo yn ei arholiad "feifa" 'ddoe!)

GerfLan
(20220323)

Dynes hardd o dan y sêr - anwylod
Na welais ers amser;

Heb ei hall ar noson bêr,

Fel tlysyn cun deil Conder.

(Nôl yn y brifysgol am y tro cyntaf ers dwy flynedd, a bwrw'r nos yng Nghonder fel arfer.)

Hafyrsac
(20220320)

Olyniad sy'n caloni - cil coedlog
Clywedog, cael oedi;

Dianc annad ein cwmni'n

Eiliad bêr 'da Ledi B.

(Aer a thrais fel wyrld-wor-thri didrugar

Â'r llesgar yn lluosig;

Lladd gwlad mewn cad er codi

Lien haearn, m'y'n uffarn i!

(Hanes yr Wcrain yn gwaethgu.)

Rhyfel
(20200314)

Troi y pethau gorau'n gur - daw gafael
Digofaint yng ngwewyr
Dyddiau gwarth gweithredoedd gwyr
Â'u bryd ar fwrdro'r brodyr.

<

Dywedais mor'un gair
Am nad oeddwn yn undebwr.
Daethant wedyn am yr lddewon;
Dywedais mor'un gair
Am nad oeddwn yn lddew.
Yna daethant amdanaf i,
Ac nid oedd neb ar ôl i siarad drosol.

(Trosiad o "Daethant yn gyntaf" gan Martin Niemöller, am greulondeb y Natsiaid, a gormes yn gyffredinol.)

Maddau
(20220108)

Hoffus sail metamorffsis - Arall
Yw'n deali a'n dewis;
Awn o bravf, a thalu'i bris
A phwyswn ar affesis.

(B. yn sôn am rym maddeuant y bore 'ma.)

TrumNantFach
(20220105)

Lledu mae'r colli hyder o gylchedd
Ag eira'n y peltier;
Ond i'r fflol mae nwydau'r ffer,
Hwn yw hin Cwmpenanner.

(Parcio yng Nghwmpenaner wrth yr hen ysgol, cerdded drwy fferm Nant Fach ian i'r Drum. Golygfeydd bendigedig. Y bwriad oedd cyraedd Garnedd Y Filiast, ond gormod o eira. Cyngor y ffermwyr oedd dechrau o fferm Blaen-Y-Cwm y tro nesaf, i osgoi gwaethaf y grug trwchus a'r corsydd.)

Myfyr
(20220104)

Nefyw oriau cyfaredd - dyma siol,
Dyma gol ymgleidd;
Taren Cwm Alwen a hedd
Lle uwch, Hafodty Llechwyd.

(Cerdded yddo o Lanfihangel Glyn Myfyr i Bentref Lyn Cymer ar hyd yr afon Alwen, a dychwelyd dros y mynydd, heibio i HL.)

Cefni
(20220104)

Hin y cyser yn cosi - a chwythad
Gwraith taeniad y toni
Bywiog, llachrog wyneb llî'r
Lle unig, hafn, Llyn Cefni.

(Cerdded 'da J, K a D o gylch Llyn Cefni heddiw.)

"Animal"
(20220103)

Ar allor dan y gorail mae epil
Y Muppets yn adai;
Darlun hurtyn heb ei ail,
Yw'r netyn i'r anifail.

(Pewch drwy'r nos a chysgu yng ngwely bach T., a phoster anferth o'r dyn ei hun yn edrych i lawr arna i.)

CeriDerfynauDyHiraeth
(20220102)

Sieryd Duw â phob un ohonom wrth orffen ein creu, a chyd-gerddan dawel â ni allan o'r nos.
Dymal sibrydion y clynn;
Tydi, anfonwyd allan y tu hwnt i'r gof, ceri i derfynau dy hiraeth. Ymgorffora fi. Enya fel flam,
chysgodion mawr y caf symud ynddynt.
Gad i bopeth ddigwydd i ti: pryderthwch ac arswyd. Dalia ati. Nid oes teimlad sy'n derfynol. Paid â
gadael i'r hun fy ngholl.
Gerillaw mae'r wlad a elwir bywyd. Adweini hi wrth ei dirrifoldeb.
Rho i'm' dy law.

(Rainer Maria Rilke, Llyfr Oriau, I 59. Cyfieithwyd o'r cyfieithiad Saesneg gan Joanna Macy.)

Calan
(20220102)

Modd heulwen i'n meddylliau - ac heulwen
Calan i'n calonau;
Awyr clir y gwir o'r gau
Ym moliant di-gymylau.

(B. yn dyfynu Nantais "di-gymylau" a meddwl.)

NosGalan
(20220101)

Teced rhagdybiaeth fedrus - her adio
Amrediad giofalus;
Odrwydd newid blwydd yw'n blys
Hyd oriau hwyl "Hyderus".

(Aros tan haner nos yn chwarae "Hyderus", sy'n wych!)